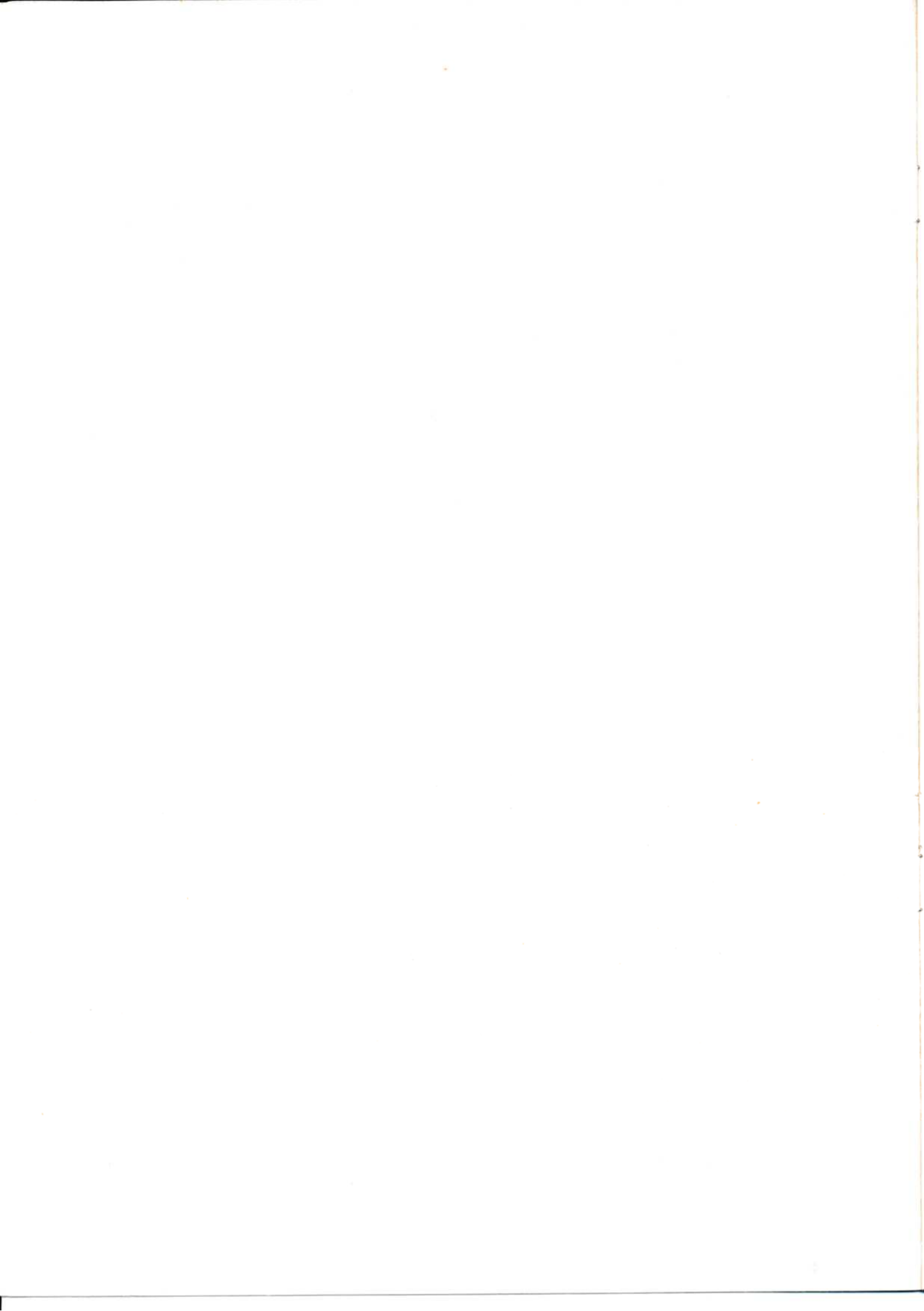

POHJOIS-KARJALAN
MAAKUNTAKIRJASTO

KARJALAN JÄÄKÄRI

KORPISOTURI

JOUKKO-OSASTO- JA ASELAJIHENKI

KARJALAN JÄÄKÄRI 1

Karjalan Jääkäripataljoonan, Jääkäripataljoonan Killan ja Karjalan Jääkäripataljoonan Reserviupseerikoulun oppilaskunnan lehti

Irtonumero hinta 3 mk

Vastaava toimittaja:
V. Keskitalo

Talous/Ilmoitukset:

T. Tenhonen
Joensuu

Postisiirtotili Ku 7510

Karjalan Jääkäripataljoonan
Kilta, Joensuu
Kauppak. 38 D

Painettu: Pohjois-Karjalan
Kirjapaino Oy

Joensuu — 1970

Moni vanhempaan ikäluokkaan kuuluva on saattanut epäillen ajatella, onko nykyisten asevelvollisten keskuudessa joukko-osasto- ja aselajihenkeä kuten ennen. Syksyllä kirjoitti luutnantti res. Olavi Seistamo Sotilasaikakauslehdessä asiaa koskevan mielenkiintoisen kirjoituksen.

Maanpuolustusväen keskuudessa annetaan arvoa perinteelliselle joukko-osastolle. Tähänhän perustuu koko kiltatoimintamme. Jokaisella joukko-osastolla on tässä maassa vaalittavanaan perinteitä, joista se voi olla syystä ylpeä. Ja perinne on tärkeä tekijä joukon hengen kasvatamisessa.

Mitä tulee alussa esitettyyn kysymykseen, vastaa Seistamo siihen kirjoituksessaan: »Kun kuuntelee — — — nykyisten varusmiesten puheita, tuntuu useasti siltä, kuin mies olisi sitä mieltä, että juuri hänet on valittu kykyjensä ja ominaisuuksiensa vuoksi siihen joukko-osastoon, missä hän palvelee.»

Suomalainen mies ei niinkään kenties tarkoin ymmärrä ihanteita, eikä kykene niitä tietoisesti erittelemään. Selvästi ihailen hän kylläkin ar-

vostaa henkilökohtaisia suorituksia. Jääkäripataljoona, joka on suorittanut raskaan 100 km:n polkupyörämarssin, on jo tehnyt mainittavan arvoisen teon. Jokainen jääkäri tuntee ylpeyttä suorituksensa johdosta.

Aselajiylpeys ja joukko-osastohenki oikein käsitettynä tarkoittavat yhteenkuuluvaisuuden tunnetta. Tuo yhteenkuuluvaisuus lujittaa miehet vankoin sitein toveriinnsa. Tämä on elintärkeää varsinkin taistelutehtävissä.

Oikea aselajihenki ja joukko-osastoylpeys ei tietenkään saa olla yksipuolista: on annettava arvo myös muille aselajeille ja joukko-osastoille.

Luutnantti H. Lilius puolestaan on todennut toveruudesta: »Toveruus on voima, joka saa joukon yksilöt yhteisiä päämääriä silmällä pitäen yksituumaisesti jopa henkilökohtaisten etujensa kustannuksellakin toimimaan toistensa hyväksi.»

Molempien mainittujen kirjoittajien mielipiteisiin voimme me kaikki maanpuolustustyöstä kiinnostuneet varauksettomasti yhtyä.

V. K-o

Vääp. T. Hämäläinen:

URHEILUKATSAUS

Luotaessa katsausta alkuvuoden urheilutapahtumiin ja saavutuksiin eri kilpailuista, on niistä mainittava seuraavaa. Talvikauden kilpailut alkoivat poikkeuksellisesti ammunalla, joka suoritettiin kovassa pakkasessa. Lajeina oli sot.kiv. 300 m ja kenttä. Sotilaskiväärissä kärsittiin tappio Pohjois-Karjalan Patteristolle, mutta sitä loistavampi oli kentän tulos, sillä joukkueen kolmestatoista miehestä ampui täydet osumat kymmenen miestä. Näin saavutettiin joukkuevoitto ja lisäksi henkilökohtaisessa kilpailussa kolmoisvoitto. Paras ampuja oli opp M. Paksula RAuK:sta.

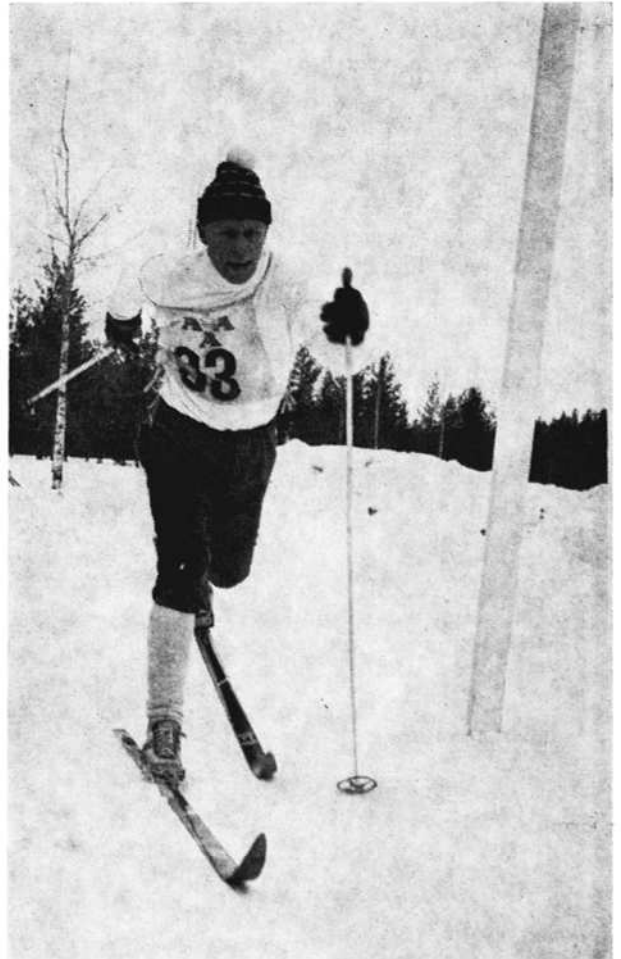
Hiihtokausi alkoi ampumahiihdon mestaruuskilpailulla, jonka tulokset ammunnan osalta eivät nousseet korkeiksi. Henkilökunnan yleisessä sarjassa oli paras kers Ilmo Kurvinen, jonka ampumatulos 5 minuuttia lupaili jatkossa hyvää. Varusmiesten paras oli opp Tapio Kettunen RAuK:sta (Joensuu).

Partiohiihto jouduttiin suorittamaan kovassa pakkasessa, mistä johtuen hiihtomatkaa jouduttiin lyhentämään. Lisäksi pakkas aiheutti yllätyksiä aseiden toiminnalle ja maalien särkymisille. Voittajaksi selvisi KrhK:n partio, jossa hiihtivät yll Pauli Nevalainen johtajana, kers Tuomo Tikkanen ja jääkärit Kari Haaranen (Tuupovaara) sekä Heikki Puhakka (Pyhäselkä).

Viestinhiihdot aloitettiin nuorten miesten esiintymisellä eli alokasviestillä, johon osallistui kymmenen alokasta komppaniastaan hiihtomatkan ollessa 3 km. Paras joukkue löytyi 1. komppaniasta.

Perusyksikköjen 5x5 km:n viestinhiihtoa hallitsi RAuK ylivoimaisesti alusta loppuun. Joukkueessa hiihtivät opp:t Veijo Mustonen (Ilomantsi), Reijo Tolvanen (Joensuu), Antero Vornanen (Nurmes), Aulis Kettunen (Ilomantsi) ja Tapio Kettunen (Joensuu).

Erääksi talven pääkilpailuksi muodostui 10 km:n massahiihto, johon osallistui melkein koko pataljoona. Pohja-ajaksi oli asetettu 56 min, joka antoi suorittajilleen 10 pistettä ja ajan heikessä 4 minuutilla, myös pisteet vähenivät yh-

Pataljoonan varusmiesten yleismestari hiihdossa opp Tapio Kettunen.

**Tehkää seuramatkat
mukavasti ja joustavasti**

HIETALAN LINJA OY

Joensuu, Länsikatu 34, puh. 25 791

»Elekee vettee, mie kuavun...» Jääkärikilpailun vaikeuksia.

deksään jne. Yksikön saavuttamat pisteet laskettiin yhteen ja jaettiin osallistujien määrällä. RAUK voitti kilpailun ja saavutti tuloksen 9.37, tulosta on pidettävä erittäin hyvänä.

Mestaruuskilpailujen sarja jatkui 15 km:n hiihdolla. Kilpailun aikana vallinnut ns. »kiinalainen keli» aiheutti monelle vaikeuksia voitelussa ja ratamestareille huolia ladun kunnossa pysymisessä. Kilpailuun osallistui koko kantahenkilökunta. Yleisen sarjan voittajaksi selvisi kers Kauko Tiili, yli 35 v kapt Leo Kairikko, yli 40 v ltn Olavi Kerkkonen, yli 45 v evl Unto Huuhtanen ja varusmiesten jääk Vesa Vartiainen (Kaavi). Pataljoonan komentajan aika oli kovaa luokkaa, sillä hän olisi sijoittunut yleisessä sarjassa kymmenen parhaan joukkoon.

Yleismestaruuksista kilpailtaessa voitti yksiköiden välisen kilpailun RAUK, kantahenkilökunnan kers Kauko Tiili ja varusmiesten opp Tapio Kettunen (Joensuu).

Savo-Karjalan Sotilasläänin hiihtomestaruuskilpailuissa menestyivät hiihtäjämme kohtalaisen hyvin, sillä ampumahiihdossa yleisessä sarjassa saavutettiin kaksoisvoitto kers Ilmo Kurvisen johdolla. Kokonaistuloksesta antaa parhaan kuvan se, että kymmenen parhaan joukkoon sopi vain yksi ulkopuolinen. Samaan tahtiin jatkoivat myös varusmiehemme. Mestaruuden saavutti jääk Heikki Puhakka (Pyhäselkä) ampuen loista-

vasti, sakkoa kertyi amunnasta vain 3 min, toiseksi sijoittui jääk Kari Haaranen (Tuupovaara) ja kolmanneksi alik Risto Lehtola (Lapinlahti), lisäksi neljäs- ja viides sija tuli kotiin.

Sarjassa yli 40 v saavutti ltn Olavi Kerkkonen kolmannen sijan viemällä voiton kovasta kilpakumppanistaan maj Aarte Taskisesta, joka sijoittui neljänneksi.

SKSl:n viestinhiihdon ensimmäiseltä osuudelta tuleva opp Aulis Kettunen lähettää alik Joel Kuren jatkamaan kohti voittoa.

15 km:n hiihdossa ei menestys ollut aivan yhtä hyvä. Voittoa ei tullut, mutta muita sijoituksia tuli seuraavasti: Evi Unto Huuhtanen sarjassa yli 50 v oli kolmas, kers Kauko Tiili samoin kolmas yleisessä sarjassa. Varusmiessarjassa käytiin kovaa kamppailua mitaleista, eroa voittajan ja kolmanneksi sijoittuneen välillä oli vain 15 sekuntia. Voittajaksi selviytyi tkm Heikki Savolainen ennen meidän opp Tapio Kettusta ja alik Joel Kurkea, neljäs oli opp Veijo Mustonen ja viides opp Reijo Tolvanen.

Partiokilpailu ja viesti jouduttiin siirtämään kovan pakkasen vuoksi maaliskuulle. Kilpailujen uusintapäivänä keli oli hyvä, mutta kova tuuli vaikeutti ammunnan suorittamista partiohiihdossa, jossa partiomme eivät menestyneet voiton mennessä AseV 9:n partiolle. Meidän sijoitukseemme jäi viides ja kuudes sija.

Varusmiesten 3x10 km:n viestiin oli joukkueemme alik Joel Kurki, opp:t Aulis ja Tapio Kettunen latautuneet aamupäivän partiohiihdon jälkeen hyvin, sillä ensimmäisestä osuudesta lähtien oli johto poikien käsissä eikä sitä kukaan enää uhannutkaan, joten voitto oli selvä. Kaksojoukkue sijoittui neljänneksi.

Yleismestaruus tuli pataljoonalle selvällä erolla, sillä lähes viisisataa pistettä oli eroa toiseksi sijoittuneeseen Pohjois-Karjalan Patteristoon.

Kollaan Talvikilpailu, joka suoritettiin 5x10 km:n viestihiihtona ja lisäksi osuuksilla suoritettiin kp-ammunta, jolla oli ratkaiseva merkitys

Muistattehan siviilissä:

TURO TYYLIN TEKEE

KAIKKEA TALOUTEENNE

edukseenne

-kaupasta

**SUPERMARKET
METSÄLÄ
OUTOKUMPU**

Toiseksi sijoittunut EK:n partio. Kuvassa oikealta jääk Uesa Lappi, ltn Olavi Kerkkonen, kers Pertti Mölsä ja jääk Jorma Immonen.

kilpailun lopputulokseen, ei KarJP:n osalta onnistunut oikein hyvin. Viesti alkoi pataljoonan osuudelta hyvin, sillä kers Kauko Tiili, joka aloitti viestin hiihti ja ampui hyvin joukkueen johtaessa kilpailua ensimmäisellä osuudella, toisella ja kolmannella osuudella hiihto sujui hyvin, mutta tauluihin ei tullut amunnassa yhtään osumaa ja niin oli ratkaisu tapahtunut joukkueemme osalta. Lopputuloksissa hävittiin pronssi 2,17 sekunnilla AseV 9:lle.

Kilpailut jatkuivat Pv:n varusmiesten ampumahiihdolla Onttolassa, jossa parhaiten sijoittui alik Risto Lehikoinen saavuttaen 17. sijan. Varsinaisella ampumaosalla ei eroja kärkeen ollut, mutta hiihtovauhtia pitäisi olla lisää.

Kilpailukausi jatkuu vielä, sillä edessä on Puolustusvoimain talvimestaruuskilpailut, Jääkärikilpailu, jossa punnitaan joukkueiden välinen paremmuus, kantahenkilökunnan viesti 5x5 km ja joka miehen laturetki sekä ilmakiväärkilpailu.

Eräiltä vastoinkäymisiltäkään ei ole välttytty, sillä samoin kuin kahtena aikaisempana talvena-kin, on sairaus näytellyt oman osansa hiihtäjien suorituksissa ja näin on myös nyt.

Näin talvikauden lähestyessä loppuaan en malta olla kehoittamatta kesälajien harrastajia tiivistämään harjoittelua kesää varten, sillä pitkäaikaisella harjoittelulla saavutetaan paras tulos.

**KENKIÄ HALVALLA
KENKÄKAUPPA ARONEN OY**

Helsinki 50, Hämeentie 21

Sivuliikkeemme: Mannerheimintie 100, Hämeent. 81

Enon Kirja-, Paperi- ja Kemikalio

Kaltimo 76 369 — Uimaharju 77 236

LEHTOSEN LIIKENNE OY

Suosittellemme

jäätelö- ja

kahvi-

baarejamme

JOENS. YMP. OSUUSMEIJERI

RAUMA-REPOLA OY

Kollaani miehiä paraatikatselmuksessa varuskunnassa.

Maj. evp Reino Penttinen:

KOLLAA - UOMAA

Kun talvisotamme syksyllä 1939 alkoi, oli sana Kollaa miltei jokaiselle suomalaiselle täysin tuntematon käsite. Se oli vain pieni puropahanen, kaukana Laatokan-Karjalan korvessa. Siellä tapahtuneet sitkeät puolustustaistelut toivat nimen kuitenkin muutamassa viikossa koko Suomen kansan tietoisuuteen.

Uhkaavien pilvien muodostuessa itäiselle taivaallemme koottiin Laatokan-Karjalan, Pohjois-Karjalan ja Savonlinnan seudun miehistä muodostettu 12. divisioona rajojen turvaksi Suojärven seuduille. Tämän joukon rungon muodostivat jalkaväkirykmentit 34, 35 ja 36 sekä KTR 12. Divisioonaa komensi aluksi eversti Lauri Taavetti **T i a i n e n** ja joulukuusta lähtien eversti Antero Johannes **S v e n s s o n**.

Sitkeitä ja katkeria viivytystaisteluja käyden pysäytettiin hyökkäävän venäläisen 56. divisioonan joukot lopullisesti ennakoitua rakentamattomalle Kollaanoja-linjalle. Päivästä päivään onnistuttiin tuolla korprien kätköissä torjumaan vastustajan raivokkaimmatkin hyökkäykset.

Vuosien 1939—40 vaihteessa saivat Kollaani loppuun väsyneet miehet lyhyen lepotauon, mutta jo tammikuun 20. päivästä alkaen ryhtyi vastustaja vahvennetuin voimin ja kymmenien panssarien tukemana jälleen ankariin läpimurtoyrityksiin. Kollaanijoella puolustautuvat joukkomme olivat harvenneet. Pääasemassa oli jälellä vain 4 vaajaalukuista pataljoonaa heikon tykistön tukemana, koska pääosa divisioonan joukoista oli vähitellen täytynyt siirtää oikealle sivustalle Uomaan raivokkaisuun motti- ja tuhoamistaisteluihin. Kollaa kesti kuitenkin tämänkin monipäiväisen ja äärimmäisen rasittavan vaiheen.

Helmikuun kuluessa ryhtyi hyökkääjä uusiin, laajoihin valmisteluihin Kollaani asemien murta-miseksi. Rintaman pohjoiskaistalle he toivat vahvennuksiksi uuden 75. divisioonansa. Samanaikaisesti he rakensivat korprien kautta uusia talviteitä Kollaanijoen eteläpuoleiseen maastoon ja tänne suunnattiin kaksi tuoretta divisioonaa numeroiltaan 164 ja 128. Kun lisäksi Uomaan taistelijoita vastassa oli 60. divisioona, oli suomalaisten kovia

kokenutta 12. divisioonaa vastassa kaikkiaan 5 venäläistä, pääosiltaan täysikuntoista yhtymää. Tosin suomalaisetkin olivat saaneet joitakin pienempiä vahvennuksia ja helmikuun lopulla saapui rintamaosalle tuore, pääosissa nostomiehistä koottu JR 69.

Maaliskuulle tullessa alkoivat sitten Kollaan ratkaisutaistelut. Valtavan ylivoimansa turvin hyökkääjä työnsi vahvoja kiilojaan sekä pohjoiseen että etelään ja pakotti puolustajat hajoittamaan heikot voimansa kauas synkkiin erämaihin. Täällä korprien kätköissä, ankarien luonnonvoimien ja täysin ylivoimaisen vastustajan puristuksessa kesti uskottomilta tuntuneet vaikeudet, osoitettiin sotilaskuntoa sen parhaimmillaan ja näytettiin, että Kollaa kesti loppuun saakka.

Kollaa-Uomaan korpitaisteluissa täytti jokainen mies ylivoimaiselta näyttäneen tehtävänsä. Siellä ankarissa olosuhteissa suoritettiin sellaisia sankaritekoja, että ne hakevat vertaansa historiassa. Kollaan hangille vuodatti verensä tunnettu mestarivoimistelijamme Make Uosikkinen johtaessaan toivotonta vastaiskua. Sadat muut noudattivat hänen esimerkkiään. Näiden joukosta voidaan mainita myös JR 34:n komentaja, ev ltn Ville Teittinen, joka muutama viikko sodan jälkeen sortui Kollaalla saamaansa sairauteen.

Eloonjääneistä tulkoon mainituksi rautjärveläinen maanviljelijä, mestariampuja Simo Häyhä,

Veljekset **POTTONEN OY**

Kaltimo, puh. 19

lialmesta ihmeen hyvää

OLVI OY

JOENSUU

OSUUSLIIKE OMA-APU

JOENSUU

jonka elämä oli myös hiuksen varassa hänen vakavasti haavoituessaan tehtävänsä suorittaessaan. Suorastaan legendaarisen maineen saavutti res.lutnantti Aarne Juutilainen, paremminkin tunnettu nimellä »Marokon Kauhu», johtaessaan »syntisiään» noina kovina päivinä.

Sotajen kaatuneiden, haavoittuneiden, kärsineiden ja eloonjääneiden yhteisin ponnistuksin kirjoitettiin Suomen historiaan sanat »Kollaa kesti».

Vanha ja uusi polvi kohtaavat. Kollaan taistelijat tarkastavat pataljoonaa.

*LUUTNANTTI MATTI BOSKIN U:NA 1683 laatimasta
SUOMENKIELISESTÄ OHJESÄÄNNÖSTÄ*

Leedein kanssa yhdellä siall olles tulta antaa.

1. Ensimmäinen leedi, musketti olkapäätä vastaan.
2. Antakaa tulta.
3. Musketti poies puolestann.

Se tapahtuu tällä tavalla: koska ensimmäinen leedi on antanut tulta niin hän kääntää itsensä oikealle puolelle ympärins ja käy läpitse ruotujen oikealle puolelle miestäns, ställä itsensä hänen alamaisen ruotmestarins taa ja tekevät sen jälkimäisen leedin, silloin ne kaikki muut leedit marsseeravat eli astuvat kolme askelaa edespäin, että he tulevat piikkineerarein kanssa yhden tasan eli frontin seisomaan. Näin tällä tavalla komendeerataan leedi leediltä niin kauan kuin tarpeelliseksi nähdään.

*Millä tavalla neljä miestä korkian ollessa pitää
tulta annettaman avanseerates.*

Ensimmäinen pitää tietämän, että heidän pitää sluuttaman heidän leedins, koska lähes vihollista tullaan, niin pitää ne kaksi ensimmäistä leediä laskeman heitäns polvillens ja ne kaksi jälkimäistä kevääri olkapäätä vastaan, nimittäin se kolmas gaffelin päälle ja se neljäs läpitse välin eli distancien, koska ne kaksi jälkimäistä leediä on antanut tulta niin astuu ne kaksi ensimmäistä leediä ylös ja pitävät itsensä samalla tavalla. Taitaan näin tällä tavalla commenderat, kaksi ensimmäistä leediä polvillens.

1. Ne kaksi ensimmäistä, musketti olkaa vastaan, se kolmas gaffelin päältä, se neljäs distancien läpitse.
2. Antakaa tulta.
3. Ne kaksi ensimmäistä leediä astuu ylös, musketti olkaa vastaan, se ensimmäinen gaffelin päällä, se toinen distancien läpitse, antaa tulta.

Koska se nyt tehty on, niin käydään miekan kanssa päälle — — —

SOTA-ARKISTOSTA ON LÖYTÖNYT oheinen luutnantti Matti Boskin nimissä kulkenut ja v. 1683 julkaistu sotaväen ohjesääntö, joka oli voimassa Napuen taistelussa. Pohjanmaan rykmentin historian kirjoittajalta, vaasalaiselta everstiluutnantti C.-B. J. Petanderilta saamamme tiedon mukaan kysymyksessä on Kaarle XI:n 4. 12. 1680 antama Ruotsi-Suomen sotaväen ensimmäinen virallinen harjoitusohjesääntö. Tätä ennen oli annettu kaksi epävirallista ohjesääntöä: v. 1669 ev.luutn. Julius Rikhard De la Chapellen nimissä ja v. 1679 Anders Södermanin nimissä oleva ohjesääntö. Myöhemmin Kaarle XI ohjesääntö uusittiin. Matz eli Matti Bosk, (Bösk »pensas, puska») oli Porin rykmentin luutnantti.

Evl. Pentti Silvast:

JATKOSOTA JA SEN JÄLKEINEN AIKA

Jatkosodan ja siihen liittyneen Lapin sodan päättymisestä on tänä keväänä kulunut kaksikymmentäviisi vuotta. Eldankajärven jään tulisi siis jo olla taaksejäänyttä elämää. Meitä on kuitenkin tässä maassa kokonainen sukupolvi, jotka puhumme yhä jatkosodasta ja sen jälkeisestä ajasta, kirjoittaa Savon Sanomissa evl Pentti Silvast.

Tällä puheella on oikeutuksensa. Aivan kuten talvisota liittyi sitä edeltäneeseen aikaan, liittyivät sota seuranneiden vuosikymmenien aikaiset ponnistuksemme jatkosotaan. »Sota on tänä päivänä kolottavia haavoja ja reumatismia, jotka kuuluvat jokaiseen kunniamerkkiin, ja se on pirstoiksi lyötyä maailmankuvaa», sanoo rintamamies Jussi Talvi. Sodan jälkeinen aika on ollut meille kaikille uuden maailmankuvan rakentamista.

Saksalaisten Tanskassa ja Norjassa suorittamat sotatoimet rajoittivat keväällä 1940 ratkaisevasti Suomen vastaisia mahdollisuuksia. Neuvottelut aseavusta ja joukoista länsiliittoutuneiden kanssa katkesivat ja venäläisten toiminta siirtyi poliittiselle taholle. Jälleen oli näkyvässä sama ilmiö kuin talvisotaa ennen. Luottamuksellisten suhteiden puuttuessa ei pystytty itään päin mitään rakentamaan. Viimeaikaiset tapahtumat ovat osoittaneet, että syvä luottamuspula voi vallita myös samanlaisen yhteiskuntajärjestyksen omaavien valtioiden välillä.

Neuvostoliitto käytti voimaansa, Suomi hakeutui kohti Saksaa. Kesän 1940 kuluessa kävi selväksi, että me tulisimme lähimpinä sotavuosina olemaan ensisijassa Saksan avusta riippuvaisia. Kauppakumppanuus käsitti sekä sotamateriaalia että elintarvikkeita. Suomi ja Ruotsikaan eivät ilman Keski-Euroopasta tullutta viljaa olisi pystyneet kovinkaan hyvin pysymään hengissä.

Maassamme oivallettiin, että välirauha oli joko neuvottelujen tai aseellisten toimien avulla saatettava aikanaan päätökseen. Jälkimmäisen vaihtoehdon varalta ryhdyttiin Ruotsin avustamana linnoitustöihin. Saksan ja Neuvostoliiton välisen etupiirisopimuksen lähestyessä purkautumistaan saksalaiset olivat Suomen kohdalla valmiit ottamaan etulyönnin ja toimittamaan meille aseita.

OY WILH. SCHAU MAN AB

Tervetuloa ystävälliseen SPAR-kauppaan

ASEMA-KONTTI

Räsänen & Saarikoski
Puh. 73 190

KULTASILTA

Siltakatu 4 — Kanavaranta

Kähkönen oy
PUKINETALO

**ATRIA-LENKKI, jokapäivän
lenkki**

LIHAKUNTA

KUNNIAJÄÄKÄRIT 1969

- N:o 30 Eversti Yrjö Kärkkäinen
» 31 Kauppaneuvos Eino J. Aro
» 32 Majuri evp Aimo Pesonen
» 33 Sotilasmestari evp Yrjö Luojus
» 34 Sotilasmestari evp Viktor Ojatalo
» 35 Ylivääpeli evp Alpo Ikonen

Näin on täyttymässä uusi kierros syksyllä 1939 valitulla tiellä; aseistetun ja asevoimaan perustuvan puolueettomuustaistelun linja jatkuu.

Jatkosota

Vastikään käytiin keskustelua siitä, kuinka paljon suomalaiset olivat saksalaisten liittolaisia ja kuinka paljon vain kanssasotijoita. Erityisesti on tilitetty meidän osuuttamme Leningradin kohtaloon. Ylipäällikön kanta on tässä ollut koko ajan selvä; Leningradin tuhoaminen ei kuulu Suomen intresseihin.

Läheskään yhtä paljon ei ole keskusteltu suomalaisten sotatoimista Itä-Karjalassa. Alue oli molemmille sotaikäyville toisarvoinen. Sen merkitys tuli esiin vasta Muurmannin radan omistuksesta taisteltaessa. Jälleen tavoite, jota suomalaisille joukoille ei annettu, mutta kylläkin saksalaisille. Suomalaiset tavoitteet olivat operatiivisia; saksalaiset strategisia, sellaista olisi merkinnyt Muurmannin radan ja samalla koko pohjoisen meritien katkeaminen.

Jälkikäteen voidaan tietysti kysyä, onko sodassa asetettava mitään muuta päämäärää kuin vastustajan täydellinen tuhoaminen ja alistaminen eli eikö tavoitteiden tulisi olla aina mahdollisimman pitkällä. Tinkiminen seurauksista ja jälkipeliä ajatellen voi olla »kaukoviisautta».

Jatkosodan alussa saavutettujen menestysten

vuoksi tilanne onnistuttiin pysäyttämään pitkäksi toviksi Itä-Karjalaan. Loppunäytös näyteltiin kuitenkin Karjalan Kannaksella, venäläiset suorittivat siellä kesällä 1944 yhden kuuluisista tykistöhyökkäyksistään. Se onnistuttiin vain vaivoin pysähdyttämään. Usein mainitaan, että venäläiset keskeyttivät hyökkäyksensä vapaaehtoisesti, koska heidän oli saatava voimansa keskitetyksi Saksan rintamille. Aikapulan aiheutti tosiasiaa kuitenkin suomalaisten joukkojen sitkeä ja kallis torjuntataistelu kesä—heinäkuussa. Sen päättyessä armeijamme seiso i toimintakykyisenä maan rajoilla ja oli otettava huomioon rauhanneuvotteluissa. Torjuntataistelun ansioksi voidaan laskea myös se, että toiseen maailmansotaan joutuneista valtioista vain Englanti ja Suomi säilyttivät alueensa miehittämättöminä. Muualla oli ainakin osittain miehitysjoukkoja ja monesti myös vieraan asettama sotilashallinto. Meillä sellaiselta vältyttiin.

Irtautumista sodasta oli etsitty jo vuodesta 1942 alkaen. Sota saatiin päätökseen kuitenkin vasta sen jälkeen, kun pohjoisilla rintamilla taistelleet saksalaiset joukot oli karkoitettu Lapista.

Taistelu rauhasta

Vuonna 1945 alkoi maassamme taistelu rauhasta. Konkreettisena tässä oli laaja miinanraivaustyö. Suomen Laivasto raivasi 200 aluksen voimalla merimiinoja Suomenlahdella, Saaristomerellä ja Itämeren pohjoisosassa. Samaan aikaan

raivattiin myös Lapin vaarallisimmat miinakentät. Tämä työ jatkuu kesäisin vieläkin siellä, missä miinoja tavataan.

Taistelua rauhasta käytiin myös taloudellisella alueella. Suomi suoritti sopimusten mukaisesti. Neuvostoliitolle korvaukset sen alueella aiheutuneista vaurioista. Erikoista oli, että Neuvostoliitto halusi suuren osan korvauksista metalliteollisuuden tuotteina, vaikka Suomen metalliteollisuus oli alkujaan vaatimatonta. Noina vuosina luotiin nykyinen tehokas laivanrakennusteollisuutemme.

Saavutettiin voitto 1960-luvulla

Menestyksellisin taistelu on käyty kuitenkin ilmeisesti poliittisilla linjoilla. Eräänä kulmakivenä tässä on ollut Neuvostoliiton ja Suomen välinen YYA-sopimus, joka poikkeaa merkitsevästi Neuvostoliiton ja Varsovan liiton maiden välisistä vastaavista sopimuksista.

Politiikkamme on saanut 1960-luvulla yleisesti tunnustusta. YK:n toiminnassa maamme on hyvin arvostettu, edustajamme kuuluu mm. turvallisuusneuvostoon. Monet suomalaiset sotilashenkilöt toimivat johtavilla paikoilla rauhanturvajoukoissa jne. Tällaiset esimerkit voivat olla yhtä tärkeitä kuin monet kirjalliset vakuutukset.

Toisaalta on myös viitattava siihen, että Suomi kuuluu YK:n kannalta katsottuna niihin maihin, joissa asiat ovat hyvin. Max Jakobssonin lausunto on otettava vakavasti, vaikka se aikanaan lausutiinkin leikkimielellä. »Suomen asiat ovat hyvin, ei nälänhätää, ei valtakunnan laajuisia sairauksia, ei vallankaappauksia. Väestö on luku- ja kirjoitustaitoista, opillinen sivistys muutoinkin korkealla.»

Sodan kokemus

Nyt jo keski-ikään ehtivää sodat kokenutta sukupolvea arvostellaan usein taaksepäin suuntautuvasta ajattelusta. Joskus on melkein havaitsevana, kuin arvostelijat laskisivat jääneensä jotain vaille.

Tähän voisi vastata kiinalaisen oppineen tavoin, että ellei tiedä mistä on tulossa, on vaikea sanoa mihin on menossa. Ehkä suomalaisemmin puhuu kuitenkin alussa lainattu Jussi Talvi. »Sota oli katkeraa luopumista elämästä ja hengestä ja rakkaimmasta ja maan ja kansan luovuttamista palalta ylivoiman edessä.» Ja vielä enemmän. »Sodan kokemus on kullannarvoinen asia nyt, kun se on takanapäin ja sodan myllystä on tullut elävänä ulos, mutta ei siinä kadehtimisen aihetta ole.»

Joukko-osastokillat- järjestön nimenmuutos

Joukko-osastokillat -järjestön nimi muuttuu Maanpuolustuskillat ry:ksi. Nimenmuutos hyväksyttiin joukko-osastokilltojen valtakunnallisessa vuosikokouksessa Helsingissä. Maanpuolustuskillat ry:n kiltaneuvoston puheenjohtajaksi valittiin pääjohtaja Tapio Koski ja kiltahallituksen puheenjohtajaksi yht. tri Osmo A. W i i o. Näiden toimielinten aiemmat puheenjohtajat kansleri Klaus Waris ja tri Kullervo Killinen pyysivät eroa tehtävistään.

VARUSMIES!

Ajokorttiasioissa palvellemme teitä asiantuntevuksella. Autokoulumme sijaitsee varuskunnan tienhaarassa.

Käytä vapaa-aikasi hankkimalla ajokortti koulumme kautta.

Tervetuloa!

AUTOHALLI

KONTIOLAHTI

MATKALLE MUKAVASTI KAUTTAMME

- Matkaliput, paikkavaraukset kaikkiin kulkuneuvoihin
- Suoritamme tilausajoja turistibusseilla

Joensuun Matkatoimisto Oy

PUH. 23 700, 23 400

Helsingin Talouskauppa

Kaisaniemenkatu 2, Helsinki

SOK

Varattu

Vapaus sodan alkuvaiheita ja valmisteluja Pohjois-Karjalassa

Jääkäriliike sai Pohjois-Karjalassakin, ja ennen muita sen pohjoisten pitäjien maalaisväestön keskuudessa, jo alusta alkaen lämmintä ymmärtämystä osakseen. Vaikka pohjoiskarjalaisista jääkäreistä huomattavimmat, kuten Jacobsson, Veckström, Falkenberg ja Ahrothin ja Grönbergin veljekset olivat joensuulaisia, joutui Nurmes, etupäässä asemansa vuoksi sopivampana etappipaikana kuin Joensuu, jääkäriliikkeen aikoina näyttelemään huomattavinta osaa Pohjois-Karjalassa. Suoranaiseen kosketukseen ja yhteistoimintaan jääkäriliikkeen kanssa jouduttiin Joensuussa vasta kesäkuulla 1917. Silloin nimittäin saapui tänne teknikko Väinö Jankko (kaatui Kuopiossa 1918) ilmoittaen aikovansa sijoittaa ympäri Suomea toistaiseksi piilossa pidettäviä asevarastoja. Joensuuhun näitä aseita piti saapua jo kesäkuun kuluessa. Pohjois-Karjalan eri pitäjiin piti vain saada luotettavia miehiä aseiden vastaanottajiksi. Nämä »asiamiehet» täällä hankittiin, mutta aseita ei vain kuulunut.

Heinäkuun lopulla 1917 tuli kaupunkiin toinen aktivisti, joka ilmoitti nimekseen ylioppilas Paul Sandberg (Paaavo Sivén — Susitaival). Suomalaiset hallintoviranomaiset etsivät häntä siihen aikaan julkisin kuulutuksin, jonka vuoksi Sandbergillä oli oppaanaan eräs Joensuun lyseolainen. Sandbergin käynnin tarkoituksena oli kehoittaa kansalaisia perustamaan aseellisia järjestöjä, joko palokuntien tai voimisteluseurojen yhteyteen niille paikkakunnille, missä sellaisia oli olemassa. Sandberg antoi myös kehoituksen noudattaa Helsingissä sijainneesta Metsätoimistosta annettavia määräyksiä. Todennäköisesti ei Joensuussa kuitenkaan katsottu voitavan noudattaa kaikkia Sandbergin neuvoja, vaan arveltiin avoimen toiminnan olevan asialle eduksi ja antavan sk.-työlle vauhtia ja pontta. Niinpä sitten tehtiinkin Joensuun ensimmäisessä syyskokouksessa 30. 8. 1917

ehdotus kunnallisen suojeluskunnan perustamisesta. Suojeluskuntaan piti sanomalehti-ilmoituksin kehoittaa kuntalaisia liittymään puoluekantaan katsomatta. Samalla tehtiin anomus määrärahan myöntämiseksi näitä tehtäviä varten. Anomukseen tulikin myönteinen päätös ja samalla valittiin 5-henkinen »johtokunta» hanketta edelleen ajamaan.

Tämä toimikunta ryhtyi nyt tarmolla, joskin verraten laihalla tuloksella, keräämään yksityisiltä kansalaisiltakin varoja perustetun »suojeluskunnan» aseistamiseksi. Niinpä jouduttiin siihen, että aseita oli ostettava johtokunnan jäsenten nimillä saadulla pankkiluotolla. Tästä johtui, että hankinnat supistuivat vain pieneen määrään käsiaseita panoksineen. Ei ollut omiaan mieliä rohkaisemaan sekään tulos, joka saavutettiin jäsenhankinnassa sanomalehti-ilmoituksella. Joensuusta löytyi vain kolme joukkuetta miehiä — niistäkin suurin osa koulupoikia. Sen sijaan naisten innokas liittyminen työhön suojeluskunnan hyväksi oli huomattava tapaus Pohjois-Karjalassa, ja ehkäpä koko Suomessa. Näin jälkepäin tuntuu tämä alkuun pantu sk.-työ kovin lapselliselta kun muistaa sen, että silloin valmistauduttiin tulevaisuuteen vapautustaisteluun. Laimeus ja leväpääisyys harjoituksissa käynnissä oli tavallista, eikä sitä n.s. sakoillakaan saatu poistetuksi. Näinä aikoina tärkein päätös, jonka Joensuun johtokunta teki 24. 11. 1917 oli se, että päätettiin pitää yhteinen Pohjois-Karjalan suojeluskuntien kokous Joensuussa 30. 11.—1. 12. 1917. Pohjois-Karjalan kunnat olivat seuranneet Joensuun antamaa esimerkkiä, joista monet olivat perustaneet suojeluskuntia sekä myöntäneet niille määrärahoja. Yhtenä perusedellytyksenä melkoisen suurelle kansannousulle maakunnassamme on ehdottomasti pidettävä juuri sitä, että kunnat olivat täällä suojeluskuntien perustajina, niiden takana ja tukena.

Kokoukset 30. 11.—1. 12. 1917 Joensuussa olivat niitä merkkitapauksia, jotka myöhemmin auttoivat osaltaan vapaustaistelumme onnelliseen päätökseen. Tähän saakka vallinnut jonkunlainen nurkkamaakuntaisuushan oli johtanut useissa kunnissa päätökseen, että ne puolustaisivat tarpeen tullen vain kotipaikkakuntiaan. Joensuun kokouksessa saatiin aikaan päätös, että suojeluskunnat alistuvat yhteiseen johtoon ja sitoutuvat käskyn saatuaan lähtemään muillekin paikkakunnille. Tässä kokouksessa maakunta jaettiin kahteen »komentolohkoon», pohjoiseen ja eteläiseen, päällikköinä insinööri Urho Peltonen ja lehtori K. E. Levälahti.

Tuntuu erittäin todennäköiseltä, että ellei kesällä 1917 olisi Pohjois-Karjalaan saapunut — joko omasta alotteestaan tai tänne lähetettynä — eräs Amerikassa elämäänsä viettänyt »veijari», Aug. Wesley, ei punakaarteja ehkä olisikaan Pohjois-Karjalaan syntynyt. Kesän 1917 oleskeli Wesley Tohmajärvellä tarjoten kirjoituksiaan mm. porvarillisiin sanomalehtiin. Syksyllä hän saapui Joensuuhun »luennoimaan» työväentalolla ja »piirisihteerin» ominaisuudessaan matkustellen ympäri Pohjois-Karjalaan punakaarteja perustamassa. Marraskuun 1917 lakon aikana käytiin Joensuussa merkittävä »neuvottelu» Wesley ja sk:n johtokunnan kanssa. Kaiken muun paljon puheen ohessa oli Wesleytä kehoitettu luopumaan epäisänmaallisesta toiminnastaan ja samalla oli pyydetty, että myös työväki olisi ottanut osaa mahdollisesti sodan avulla tapahtuvaan maan vapauttamiseen Venäjän vallasta. Wesley oli puolestaan ilmoittanut tähän, että venäläiset olivat työväen ystäviä ja että hän korkeintaan voi luvata mahdollista puolueettomuutta jos jonkinlaista kannausta synnyisi venäläisen sotaväen ja suojeluskuntalaisten välillä. Wesley'n myöhempi toiminta, kuten takavarikoitu kirjeensä Matti Turkialle — jossa hän selitti Pohjois-Karjalan punakaartien olevan valmiit tottelemaan Helsingin määräyksiä, vaikka hän aikaa voittaakseen kävi neuvotteluja lah-tarien kanssa — osoittivat hänen tietoisesti valehdelleen. Marraskuun lakko sujui kuitenkin verrattain rauhallisesti, lukuunottamatta muutamien liikkeiden pakkosulkemisia, punaisen lähetystyön esiintymistä kaupungin valtuustossa ja Joensuun puhelinkeskuksen valtausyritystä. Tätä viime-mainittua suorittamaan saapui puhelinlaitoksen toimitalon eteen ehkä joukkueen verran punakaartilaisia Wesley'n johdolla ja porukan komentaja vei

oman vartijansa keskushuoneeseen. Silloinen laitoksen isännöitsijä ajoi pois kuitenkin vartiomiehen keskushuoneesta, lukiten samalla eteiseen vievän oven. Wesley'n mies jäi nolona vartioimaan tyhjää rappukäytävää.

Joulukuun alussa katosi Wesley Joensuusta. Tiedusteluverkosto ilmoitti hänen matkustaneen Helsinkiin. Tähän aikaan ei punakaartilaisilla ollut aseita enempää kuin sk:laisillakaan. Tämän vuoksi oli Wesley ollut pakotettu suostumaan moniin myönnytyksiin, nähtävästi näistä syistä oli nyt matkustanut apua hakemaan, siitä oltiin täällä jokseenkin varmat. Tämä oletamus osottautuikin sitten oikeaksi: Eräänä yönä annettiin sk:n johdolle rautatieasemalta tieto, että seuraavana aamuna saapuisi Wesleylle tullivaunussa kiväärejä ja panoksia, lähettäjänä joku sotamiesneuvosto Helsingissä. Tämä tieto aiheutti sk:n johtokunnan vaikeiden ratkaisujen eteen. »Esikunta» epärii, mutta teki kuitenkin lopuksi päätöksen saapuvien aseiden takavarikoimisesta. Kutsuttiin apuvoimia maaseutu suojeluskunnista ja Joensuun tullikamarin hoitaja monien pyyntöjen jälkeen suostui suorittamaan saapuvien aseiden takavarikoinnin. Hankittiin hevoset asemalle ja niin suojeluskuntalaisten saattamina vietiin aseet tullivarastoon talteen. Punakaarti pysyi koko ajan hiljaa — olihan päällikkö poissa. Vaikka takavarikon jälkeen tullinhoitajaa painostettiin luovuttamaan aseet suojeluskuntien käyttöön jaettavaksi, ei tämä siihen suostunut. Katkerin mielin saivat maaseutulaiset lähteä kaupungista ilman heille välttämättömiä aseita. Kysyipä kaupungin pormestari läänin korkeimman lainvalvojan mieltä asiassa sähköiteise. Maaherran vastaus oli, että Wesley vakuuttaa kunniasanallaan, ettei aseita tulla käyttämään väärin, lienee ne hänelle luovutettava! Sattui kuitenkin niin, että tullinhoitaja seuraavana päivänä joutui matkustamaan pois kaupungista ja tätä hänen poissaoloaan käytti »esikunta» hyväkseen ja muutti aseet mielestänsä parempaan turvaan kaupungintalolle. Eräänä aamuna tuli »esikunnalle» tieto siitä, että Wesley oli tulossa Joensuuhun rautateitse. Täällä ryhdyttiin kiireellisiin toimenpiteisiin Wesley'n pidättämiseksi viimeistään Sortavalassa. Puuhat olivat kuitenkin turhat, sillä Sortavalasta ilmoitettiin ettei Wesleytä voida pitää siellä vangittuna punakaartin ja venäläisten uhkaavan esiintymisen vuoksi. Silloin järjestettiin Hammaslahden asemalle pitempiäikäi-

nen vartiointi Wesleyyn pidättämiseksi. Mutta Wesleyä ei liikahantakaan Sortavalasta, vaan oli ryhtynyt toisiin toimiin. Hänen lähimmät apulaisensa Joensuusta saapuivat sk:n esikunnan puolelle ilmoittaen, että Wesley oli kunniasanallaan luvannut saapua raastupaan vastaamaan luvattomasta aseiden kuljetuksesta. Samalla neuvotteluryhmä antoi lupauksen, ettei punakaarti tee mitään yritystä saadakseen haltuunsa kaupungintalolle siirretyt aseet, jos vain suojeluskunta lupaa olla niitä käyttöönsä ottamatta. Ihme kyllä, esikunta suostui tuohon esitykseen ja Wesley palasi Joensuuhun. Punakaarti otti hänet asemalla komeasti vastaan, seuraten häntä riemusaatossa työväentalolle. Täällä Wesley kysyi paikalla olleilta miehiltään, tahtoivatko he vapauttaa hänet »lahtareille» antamastaan kunniasanasta. Ja niin tietenkin tapahtui syöden kunniasanansa. Mutta siinä punakaarti kuitenkin pysyi sanassaan, ettei se ryhtynyt toimiin aseiden takaisin valtaamiseksi. Wesley oli nääs senkin asian »paremmin» järjestänyt. Joulukuun 19. p:nä 1917 saapui Joensuuhun kaksi aselähetyksen toimittaneen sotamiesneuvoston jäsentä. Näiden ja kaupungin viranomaisten painostuksesta joutui »esikunta» luovuttamaan aseet takaisin venäläisille, jotka puolestaan luovuttivat ne edelleen punakaartille. Tämä 19. päivä joulukuuta oli siinä määrin omiaan masentamaan suojeluskuntalaisten mieliä, että kaikki tehty työ näytti hukkaan menneeltä. Tämä tapaus johti myös uuden esikunnan valitsemiseen.

Oli käynyt selvääkin selvemmäksi, ettei kokeneen päällystön puuttuessa kyettäisi minkäänlaisiin jatkotoimenpiteisiin. Lukemattomien Helsinkiin lähetettyjen pyyntöjen jälkeen saatiin viimein tänne suojeluskunnan johtoon jääkäri Aarne Salminen, ja tammikuun alkupäivinä saapui uudestaan myös ylioppilas Paul Sandberg (Susitaival). Salminen ja Susitaival ryhtyivät nyt uudelleen järjestämään joukkueita ja päälliköitä. Raatikaisen veljekset, ylioppilas Paul Veikko Raatikainen (kaatui 4. 4. 18 Jänhiälässä) ja jääkäri Hjalmar Raatikainen olivat jo aiemmin saapuneet Joensuuhun ja avustaneet merkittäväällä tavalla suojeluskuntaa aschankinnoissa, mutta edellä kerrottujen tapausten aikana he olivat sotilastaitoa hakemassa Vimpelin kurseilla. Heidän paluutaan odotettiin täällä kärsimättöminä. Aikanaan pojat palasivatkin, mutta Hjalmar oli matkalla sairastunut. Veikko Raatikainen nimitettiin heti Salmisen apulaispäälliköksi. Kun parahiksi saatiin muodostetuksi n.s. »lentävä joukkue», oli

sille annettava 21. 1. 1918 määräys lähteä apua tarvitsevaan Viipuriin. Tästä matkasta muodostui sitten kuuluisa Venäjänsaaren retki.

Näiden tapahtumien pyörteissä ylin suojeluskuntapäällikkyyks Pohjois-Karjalassa joutui Veikko Raatikaiselle. Tämän miehen epäitsekään, rohkean ja päättävän toiminnan ansioksi on katsottava ne järjestelyt, joihin täällä viivytyksittä ryhdyttiin. Päämääränä oli nyt Joensuussa majalleen venäläisen sotaväen aseistariisuminen. Ympäri Pohjois-Karjalaa kutsuttiin sk:laisia kaupunkiin ja jo aamuhämärissä 22. 1. 1918 näistä ensimmäiset olivat miehittäneet kaupungintalon. Kiireisten järjestelyjen ohessa ei oltu unohdettu tärkeää yhteyttä Viipuriin ja Sortavalaan. Saman aikainen toiminnan alkaminen Sortavalan kanssa tuntui nähtävästi ilmeisen välttämättömältä. 23. 1. 18 saapuikin tieto kapteeni Pellin rohkeasta ja ripeästä Sortavalassa olleiden venäläisten aseistariisumisesta. Esimerkkiä seuraten suoritettiin 24. 1. 1918 myös täällä Joensuussa vastaava venäläisten aseriisunta. Kaikki kävi erinomaisen hyvin paitsi että Wesleyyn onnistui paeta 25. 1. 1918 vastaisena yönä. Venäläisiltä saatiin Joensuussa 60 vanhamallista kivääriä ja yli 4 000 panosta. 24. päivänä tammikuuta 1918 oli siis Pohjois-Karjala vapautunut venäläisistä sotavoimista.

Näihin tapahtumiin voitaneenkin katsoa vapaussodan alkuvaiheiden Pohjois-Karjalassa päättyvän, vaikka tosin vielä Lieksan ja Värtsilän valtaukset olivat suorittamatta. Suunta oli nyt täällä täysin selvillä.

Sormussoppi- ja kihlakellari-palvelu
Kellonkorjaukset, kulta- ja hopeatyöt nopeasti
Filmirullat nopeasti valokuviksi
TERVETULOA
KOSKIKATU 5
(Vanhan Apteekin vieressä)

HÄKKISEN SÄHKÖ

**minkä myymme
-sen huollamme**

Sähkötarastuslaitoksen hyväksymä huolto

ENSO-GUTZEIT OSAKEYHTIÖ

**PANKAKOSKEN JA
UIMAHARJUN TEHTAAT**

VELI ALEN MAALAUSLIIKE

HELSINKI 25

Mannerheimintie 29 C

PUH. 416 218, 417 313

KARKKILA

Värjärinkatu 16—18

Puh. 913-55 351 913-55 742

**Asunto- Liike- ja Teollisuus-
kiinteistöt**

Korjausmaalaukset

ALANSA SUURIN

HOTELLI-RAVINTOLA

PK

**aina
askeleen
verran
edellä**

SILTAKATU 8, JOENSUU
PUHELIN 22 821

PALJON HYVÄÄ VALINNAN VARAA:

- elintarvikkeet
- rauta- ja maataloustuotteita
- kodinkoneita
- käyttötekstiilejä

Viikottain vaihtuvia erikoistarjouksia

**VALINTAMYYMÄLÄ
Talous Hiltunen**

Kontiolahti kk. puh. 73 139, 73 226
Kontiolahti as. » 73 167

Koneliike

OUTOKUMPU

☎ 51644 ja 5363

HILTUNEN

VARATTU

Puusepäntiike MATTI PUHAKKA

Kontiolahti — Puh. 73 188

IKKUNOITA, OVIA

YM. TILAUSTYÖNÄ

JOENSUUN

ERÄ-URHEILU OY

JOENSUU NISKAKATU 11 ☎ 22809

